

Bijdrage fractie VVD Ede Programmabegroting 2016-2019, door Stef van der Klok

Voorzitter,

Inleiding

De programmabegroting ligt opnieuw voor ons. Een knap stuk werk waaraan door velen, de verantwoordelijk portefeuillehouder, college en ambtelijk apparaat, hard is gewerkt.

Sinds de crisis in 2008 is er door het bedrijfsleven stevig bezuinigd. Ook het gemeentebestuur heeft de broekriem behoorlijk moeten aanhalen. Mede daardoor lukt het de lokale lasten voor inwoners niet verder te laten stijgen (behoudens indexering). Optisch een goed resultaat, maar wel met een venijnig addertje onder het gras. Door de voorgenomen precarioheffing op leidingen kan de Edenaar straks behoorlijk extra belast worden in zijn portemonnee.

Deze extra inkomsten (precario) vallen straks neer in het **Investeringsfonds Impuls Ede** om impulsinvesteringen te verrichten.

Bij een impuls is het nadeel, dat niet altijd voldoende tijd wordt genomen om goed door te denken voor een juiste beslissing. Met als direct gevolg géén doelmatige inzet van publieke middelen. Onvoldoende zijn wij ons ervan bewust dat de gemeente een non-profit organisatie is en iedere euro die extra wordt uitgegeven de inwoner zelf financiert.

De vluchtelingenproblematiek missen wij in deze begroting, een actueel landelijk thema. VVD is van mening dat onze gemeente hierin verantwoordelijkheid moet tonen en vluchtelingen moet opvangen. Dit heeft geldelijke gevolgen. *Hoe wordt de raad hierin betrokken en op wat voor termijn komt hier duidelijkheid in?*

Werkgelegenheid

Een punt van zorg in onze gemeente blijft werkgelegenheid.

Voor bestaande werkgelegenheid zien wij een krimp mede door de opkomst van robots en het wegsnijden van managementlagen. Dit blijft niet zonder gevolgen voor onze beroepsbevolking, met name de lager- en middelbaar geschoolden. Vervangende werkgelegenheid is dus geboden.

Recreatie en toerisme zijn dominant in onze gemeente. "Visit Veluwe" verzorgt sinds kort marketing en promotie voor Ede. VVD bepleit om nog meer mee te liften op Gelderse Streken. *In hoeverre zijn wij in staat de toeristen, van bijvoorbeeld Schiphol, naar de Veluwe te halen?* Ook liggen er kansen bij onze buurlanden Duitsland en België. *Welke stimulerende rol neemt de gemeente hierin?*

In visie 2025 geven de thema's food en duurzaamheid een belangrijke focus. Het zoeken naar synergie klinkt zo logisch. De theorie is echter weerbarstiger dan de praktijk. *Hoe ziet het college concreet de samenhang tussen AgroFood, Kennis As en de integratie met bedrijventerreinen (werklocaties)? Op welke wijze wil het college elkaar gaan versterken en wie zijn dan elkaar?*

Een belangrijke vraag is ook, of het huidige vestigingsbeleid van onze gemeente niet te weinig onderscheidend is? Wat gaat de gemeente doen om zich sterker te profileren op AgroFood?

Gezondheidszorg in onze gemeente biedt werkgelegenheid aan bijna 11.000 arbeidsplaatsen. Het is de grootste bedrijfstak (bijna 20% van het totaal). *Welke kansen ziet het college hier liggen om deze bedrijfstak door te ontwikkelen?*

Duurzaamheid

In de ranking van duurzame gemeentes in Nederland staat Ede niet erg hoog. Om bij de eerste vijftig gemeentes van Nederland te behoren zal het college meer lef moeten tonen en *pro-actief* meer budget moeten inzetten. Met alleen verleidingsmaatregelen gaan wij het niet redden. Dit betekent dus innovaties bovengemiddeld stimuleren en in het ergste geval zelfs sturen.

VVD is groot voorstander om nieuwbouw energieneutraal te bouwen, de zogenaamde "nul op de meter woningen". *Hoe kijkt het college aan tegen verplichte opname van dit uitgangspunt in bouwbesluiten? Is communicatie aan onze inwoners toereikend over wat de mogelijkheden zijn voor onze bestaande woningvoorraad? Is de begroting duurzaamheid van 5 ton wel voldoende?*

Sociaal domein

Op dit moment zit de gemeente volop in de transformatie van zorg en welzijn. De gemeenten hebben te dealen met een grote bezuinigingsopgave van het Rijk. VVD steunt dit idee. We willen immers zorg en welzijn ook voor de volgende generaties betaalbaar houden.

VVD wil onze inwoners die écht zorg nodig hebben, zorg kunnen bieden. Want wat ons betreft zakt niemand door het ijs.

Het college informeerde ons vorige maand over de verwachte onder uitputting van de middelen voor maatschappelijke ondersteuning. Dus er lijkt – ondanks de bezuinigingen vanuit het Rijk – geld over te zijn. De teller staat op ruim € 2,7 miljoen. *Kan het college garanderen dat iedere euro die bedoeld is voor de zorg ook daadwerkelijk terecht komt in de zorg? Bij die mensen die het ook écht nodig hebben?*

De gemeente is ook verantwoordelijk geworden voor alle Jeugdzorg. Voor het melden en opvolgen van kindermishandeling en huiselijk geweld is een projectorganisatie ingericht, genaamd "Veilig Thuis". VVD vraagt zich af of de gemeente 100% haar verantwoordelijkheid op dit terrein kan nemen: wordt de wethouder PER DIRECT op de hoogte gesteld van meldingen en crisissituaties? *Kan de wethouder aangeven of de*

PDE besluitvormende vergadering op 5 november 2015

processen helder zijn en de regie goed belegd is in deze nieuwe situatie? En of de wachtlijsten voor hulp zijn weggewerkt?

Tot slot over dit thema. Wij lezen geregeld over verwarde mensen die op straat rondlopen. Mensen die niet goed in staat zijn zelfstandig te wonen, vaak psychiatrische hulp nodig hebben of een vorm van dementie hebben. VVD wil dat de gemeente dit proactief oppakt. *Kan het college aangeven hoe zij van plan is dat te doen?*

Levendig Centrum

Aldi, Albert Heijn en binnenkort dierenspecialzaak 't Guppy trekken uit de binnenstad naar de periferie. Daar zijn de huisvestingskosten per m² lager. De omzet van internetaankopen in de retail zal blijven groeien. Het ooit levendig centrum van Ede loopt langzaam maar zeker leeg. *Is dit tij te keren?* De betrokken wethouder zet zich enorm in voor het centrum. Dit is bijzonder te waarderen.

Laten wij ons als gemeentebestuur meer oriënteren van **buiten naar binnen** bij andere overheden die ons reeds voor gingen. Als voorbeelden hebben wij eerder dit jaar al genoemd de plaatsen Zaanstad en Potsheim.

Minder winkels = minder consumenten = minder parkeren = minder openbaar vervoer. Dit is de weg naar de negatieve spiraal. Deze spiraal keren kan niet alleen door overleg met de meest betrokken stakeholders (retailers, horeca, pandeigenaren, inwoners, etc.). Maar daar zal ook een smeermiddel aan toegevoegd moeten worden. Dat betekent het beschikbaar stellen van financiële middelen.

Op dit moment is de focus erg gericht op Ede Centrum. Maar we hebben natuurlijk nog meer retail in Ede. Denk aan de wijkwinkelcentra of de buitendorpen. Ook het nieuwe stationsgebied in “wording” met haar specifieke winkelgebied, WFC en De Fietser. Dit wordt een grote concurrent van bestaande horeca en retail.

VVD is voorstander van een integrale benadering van de gehele detailhandelsstructuur en wil kwalitatieve keuzes maken. *Of laat het college weer de oren hangen naar projectontwikkelaars, die hun eigen investeringsprojecten rendabel willen maken?*

Burgerparticipatie

VVD is er van overtuigd dat burgerparticipatie een vast onderdeel van het beleid moet zijn in onze gemeente. De overheid en de politiek moeten 'loslaten als het kan en sturen wanneer dat nodig is'. Bij een eerste aanzet daartoe is gebleken dat we daar in Ede niet goed mee omgaan.

Het mEdemaken project is een debacle geworden, ondanks alle goede bedoelingen. Veel geld is helaas verdampt. De procesbegeleiders zijn zelfs zo ver gegaan dat ze eigen ideeën als uitkomst van het mEdemaken project presenteren. Van het plan van zogenaamde wijkwethouders is niets terecht gekomen. *Gaan de ambtenaren in 2016 zich nu voorbereiden op "heel Holland bakt"? Hoe moeten we dat zien?*

Wij zijn voorstander om het speerpunt "Burgerparticipatie" te blijven benoemen en daar inhoud aan te geven met behulp van een oud "credo" van Maria Montessori: (..) "Help mij het zelf te doen". Steeds meer mensen nemen het initiatief om samen maatschappelijke vraagstukken op te lossen. VVD juicht dit toe en vindt het belangrijk om inwoners in een vroeg stadium te betrekken bij besluitvorming, dat geldt ook voor de vluchtelingenproblematiek.

Wel moet vooraf goed helder zijn wat we verwachten van de inwoners en wat de rol van de gemeenteraad uiteindelijk nog zal zijn. VVD pleit daarom voor heldere kaders vooraf, zodat burgerparticipatie ook écht iets gaat opleveren.

Hoe kijkt het college aan tegen de zienswijze van de VVD en wat gaat zij doen om de effectiviteit te verbeteren?

Samenvatting

Samenvattend: De VVD neemt de positieve grondhouding aan met de programmabegroting 2016-2019. Wel is de VVD benieuwd naar de antwoorden op de vragen die wij gesteld hebben aan het college. Wij zullen een definitief besluit nemen na de tweede termijn.

Voorzitter, dank u wel.